

Toll- og avgiftsdirektoratet

Juridisk avdeling

Saksbehandler

Terje Rabben Tlf.: 22 86 06 12 Faks: 22 86 02 24

Vår dato:

03.12.07

Deres dato:

30.08.07

Vår referanse:

2007/02008

Deres referanse

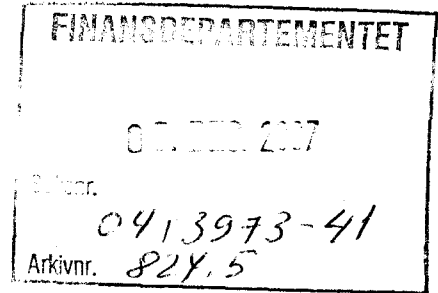
04/3973 SL RAH

Arkivnummer:

301.3

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Forslag om endringer i taushetspliktbestemmelsene - merknader til forslaget

Toll- og avgiftsdirektoratet er grunnleggende enig i at det skal være enklere for toll- og avgiftsmyndighetene å utlevere opplysninger til politi og påtalemyndighet. Vi er derfor prinsipielt enig i det foreliggende forslaget.

Våre kommentarer følger systematikken i høringsnotatet.

1. Endringer i adgangen til å gi opplysninger til politi og påtalemyndighet om straffbare overtredelser utenfor eget ansvarsområde.

Høringsnotatet 2.4.1 (hvitvaskingstilfellene)

Vi er enig i at det er hensiktsmessig å regulere dette forholdet i egne bestemmelser, og at behovet for innsyn i utgangspunktet må veie tyngre enn generelle personvern hensyn.

Høringsnotatet 2.4.2 (endring av mistankevilkåret)

I høringen foreslås vilkåret for utlevering endret fra "skjellig grunn" til "rimelig grunn" til mistanke. Departementet uttaler at det ikke er ønskelig med et strengere krav til utlevering av taushetsbelagt informasjon, enn for å starte en strafferettslig etterforskning. Herunder vises det til at politi og påtalemyndigheten er underlagt en streng taushetsplikt, og at personvernet slik sett fremdeles er intakt. Dette stemmer for så vidt gjelder offentlige utleveringer av informasjon, men beskyttelsen av personer mot en potensiell strafferettslig forfølgning er ikke ivaretatt. Det er et poeng i seg selv at informasjon som er inngitt til ett formål ikke brukes mot personen for å ivareta et helt annet formål. Vi kommer tilbake til dette nedenfor.

Forholdet til personopplysningsloven

I de tilfellene hvor informasjonen gjelder straffbare handlinger utenfor tollmyndighetenes forvaltningsområde foreslås det nå å lempe på kravene for å utlevere informasjon. Dette må avveies

mot hva generelle personvern hensyn tilsier. Utlevering bør kun gjøres dersom tilstrekkelig sterke hensyn taler for det. Hensynene som begrunner en mistanke melding etter hvitvaskingsloven kan begrunne dette, men hvorvidt en lemping av den generelle adgangen gjør det, er noe mer usikkert.

Det generelle utgangspunktet i lov om personopplysninger av 14. april 2000 nr. 31 er at bruk/utlevering av personopplysninger er forbudt, med mindre det foreligger et behandlingsgrunnlag, jf. § 8. Toll- og avgiftsetaten har hjemmel i lov for sin behandling av personopplysninger.

Ved behandling av sensitive opplysninger er det skjerpede krav til behandlingsgrunnlag. For at behandling av sensitive personopplysninger kan finne sted kreves det konsesjon fra Datatilsynet, jf. § 33. Begrepet behandling er meget vidt, og omfatter alt fra selve innhenting, bruken og utleveringen av informasjon. Hver gang et nytt formål begrunner en handling regnes det som en ny behandling. For Toll- og avgiftsetaten innebærer det følgende:

- Innhenting av opplysninger til bruk innad i Toll- og avgiftsetaten er én behandling.
- Lagring og bruk av innhentet informasjon er én behandling.
- Utleveringen av informasjon innenfor, eller utenfor, vårt forvaltningsområde er én behandling.

I utgangspunktet krever personopplysningsloven at innhentet data kun brukes til det uttrykkelige angitte formål de er innhentet til, jf. personopplysningsloven § 11 litra b. Toll- og avgiftsetaten innhenter og behandler sensitiv informasjon til forskjellige interne formål. Dette kan illustreres blant annet ved Toll- og avgiftsetatens personunderretningssystem, PUS, som har følgende formålsbeskrivelse:

”Registeret kan kun benyttes som grunnlag for planlegging og gjennomføring av Toll- og avgiftsetatens kontrollvirksomhet i tilknytning til ulovlig vareførsel av forbudte og regulerte varer. Registeret kan også benyttes til utarbeidelse av statistikk. Dersom registeret skal brukes utover dette, må den registeransvarlige innhente ny tillatelse fra Datatilsynet.”

Et annet eksempel er tollekspedisjonssystemet, TVINN, som har følgende formålsbeskrivelse: ”Systemet behandler deklarasjoner og fortolling ved innførsel og utførsel av varer til Norge.”

I følge § 9 litra c er hjemmel i lov tilstrekkelig behandlingsgrunnlag for viderebruk med annet formål, da dette vil innebære en ny behandling med et nytt formål. Det er derimot et krav om at viderebehandlingen ikke er uforenelig med det opprinnelige formålet, jf. § 11 litra c. Utlevering av opplysninger, innhentet og registrert i for eksempel PUS, kan kanskje lettere forenes med formålet til politi og påtalemyndighets arbeid enn formålet til TVINN. Personopplysningslovens § 11 litra c kan være et potensielt hinder for utleveringen til tross for lempingen av taushetsplikten etter tollovens § 8, da personvernet og taushetsplikten er to uavhengige hindre for utlevering av opplysninger.

Toll- og avgiftsdirektoratet er av den mening at tolloven er en spesiallov (lex specialis) og at unntakene i tolloven § 8 er så klart beskrevet at dette er tilstrekkelig også i forhold til personopplysningslovens krav. For å hindre fremtidig uklarhet foreslår vi likevel at det blir inntatt en egen bestemmelse i tolloven § 8 som avklarer forholdet til personopplysningsloven.

For øvrig har vi ikke merknader til forslaget.

2. Egen bestemmelse om taushetsplikt i særavgiftsloven

Toll- og avgiftsetaten forvalter både motorvognavgiftene og de øvrige særavgiftene. Verken lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter eller lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter inneholder egne bestemmelser om taushetsplikt, og det innebærer at forvaltningslovens regler gjelder.

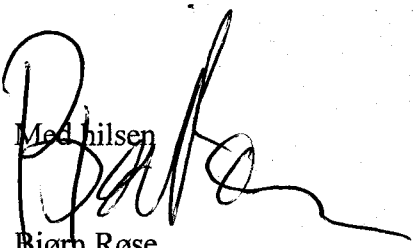
Departementet uttaler at: "[De] kan ikke se at det foreligger hensyn som tilsier at forvaltningslovens regler om taushetsplikt på skatte- og avgiftsområdet fortsatt bør gjelde innenfor særavgiftslovens virkeområde." På denne bakgrunn foreslår Departementet å innføre en bestemmelse i særavgiftsloven som viser til at tollovens § 8 skal gjelde tilsvarende. Vi er i utgangspunktet positive til dette.

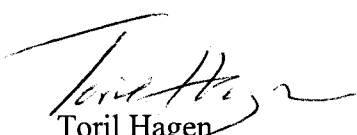
Direktoratet påpeker at særavgiftsloven både omfatter tilfeller der avgifter påløper ved innførsel og tilfeller der avgiftene påløper innenlands. Vi mener det med fordel kan presiseres i forarbeidene til lovendringen at henvisningen innebærer at taushetspliktbestemmelsen i tolloven § 8 skal gjelde hele virkeområdet til særavgiftsloven.

Toll- og avgiftsetaten forvalter også særavgifter som er regulert i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven. Vi foreslår at en tilsvarende henvisningsbestemmelse innarbeides i denne loven, slik at Toll- og avgiftsetaten får én taushetspliktbestemmelse å forholde seg til. Det bør også her presiseres at henvisningen skal gjelde både de innenlandske tilfellene og innførselstilfellene.

Vi vil til slutt peke på at den foreslåtte endring av særavgiftsloven vil innebære at dokumentavgiftssaker vil bli underlagt en annen taushetspliktbestemmelse enn de andre særavgiftene som vi forvalter, jf § 1-4 i dokumentavgiftsforskriften. Vi antar at § 1-4 må bestå, men bemerker at vi akkurat på dette området vil måtte forholde oss til forskjellige regelverk.

Med hilsen

Bjørn Røse
Toll- og avgiftsdirektør

Toril Hagen
fung. avdelingsdirektør